

РЕСПУБЛИКА
ТАТАРСТАН

ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ
ШИКШИНСКОГО СЕЛЬСКОГО
ПОСЕЛЕНИЯ САБИНСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА

422053, Республика Татарстан, Сабинский район,
с.Шикши, ул. Школьная, 4
тел. (84362) 46-1-35

e-mail:Shik.sab@tatar.ru

ТАТАРСТАН
РЕСПУБЛИКАСЫ

САБА МУНИЦИПАЛЬ
РАЙОНЫ ШЕКШЕ АВЫЛ
ЖИРЛЕГЕ БАШКАРМА
КОМИТЕТЫ

422053, Татарстан Республикасы, Саба районы,
Шекше авылы, Мәктәп урамы, 4
тел. (84362) 46-1-35

ПОСТАНОВЛЕНИЕ
12.03.2025

КАРАР
№ 21

Саба муниципаль районы Шекше авыл
жирлегенең жирле әһәмияттәге автомобиль
юлларының бүленгән полосаларын һәм юл
буге полосаларын билгеләү һәм алардан
файдалану Тәртибен раслау

«Россия Федерациясе Жир кодексына, Россия Федерациясенең аерым закон
актларына үзгәрешләр кертү турында» 26.12.2024 елның №485-ФЗ Федераль закон
кабул ителүгә һәм «Россия Федерациясе Жир кодексына һәм Россия
Федерациясенең аерым закон актларына үзгәрешләр кертү турында» Федераль
законның 5 статьясындагы 2 өлешенең үз көчен югалтуын тануга бәйле рәвештә,
Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Шекше авыл жирлеге
Башкарма комитеты

КАРАР БИРӨ:

1. Саба муниципаль районы Шекше авыл жирлегенең жирле әһәмияттәге
автомобиль юлларының бүленгән полосаларын һәм юл буге полосаларын билгеләү
һәм алардан файдалану Тәртибен (алга таба - Тәртип) расларга.
2. Әлеге карарны Татарстан Республикасының хокукый мәгълүматлар
турындагы рәсми порталында мәгълүмати-телекоммуникацион «Интернет»
челтәрәндә <http://pravo.tatarstan.ru> адресы буенча һәм Татарстан Республикасы
Саба муниципаль районы Шекше авыл жирлеге рәсми сайтында
<http://saby.tatarstan.ru/shikshi> адресы буенча рәсми рәвештә бастырып чыгарырыга.
3. Әлеге карар рәсми басылып чыккан вакытыннан үз көченә керә.
4. Әлеге карарның үтөлешен контрольдә тотуны үземдә калдырам.

Шекше авыл
жирлеге Башлыгы

Р.Р. Хәйртдинов

РАСЛАНГАН
Татарстан Республикасы Саба муниципаль
районы Шекше авыл җирлеге
Башкарма комитетының 2025 елның
12 мартында кабул ителгән №21 карары
белән

Саба муниципаль районы Шекше авыл җирлегенең җирле әһәмияттәге
автомобиль юлларының бүленгән полосаларын һәм юл буе полосаларын
билгеләү һәм алардан файдалану Тәртибе

1. Гомуми нигезләмәләр

1.1. Саба муниципаль районы Шекше авыл җирлеге җирле әһәмияттәге автомобиль юлларының бүленгән полосаларын һәм юл буе полосаларын билгеләүнең һәм алардан файдалануның әлеге Тәртибе (алга таба Тәртип) Саба муниципаль районы Шекше авыл җирлеге территориясендә урнашкан һәм җирләрдән файдалануның махсус шартлары булган зоналар булып торучы җирле әһәмияттәге автомобиль юлларының бүленгән полосаларын һәм юл буе полосаларын билгеләү һәм алардан файдалану шартларын регламентлаштыра.

1.2. Әлеге Тәртип Саба муниципаль районы Шекше авыл җирлегенең җирле әһәмияттәге автомобиль юлларының бүленгән полосалары һәм юл буе полосалары чикләрендә юл эшләре алып баручы яисә башка эшчәнлек башкаручы юридик һәм физик затлар тарафыннан башкарылуы мәҗбүри булып тора.

1.3. Әлеге Тәртип максатларында түбәндәге төп терминнар һәм төшенчәләр кулланыла:

1.3.1. автомобиль юлы - транспорт чаралары хәрәкәте өчен билгеләнгән һәм автомобиль юлының бүленгән полосасы чикләрендәге җир кишәрлекләрен һәм аларда яисә алар астында урнашкан конструктив элементларны (юл полотносы, юл өслеге һәм шуңа охшаш элементларны) һәм аның технологик өлеше булып торучы юл корылмаларын, - яклау юл корылмаларын, ясалма юл корылмаларын, җитештерү автомобиль юлларын төзекләндерү объектлары, элементлары;

1.3.2. автомобиль юлының бүленгән полосасы - автомобиль юлының, юл корылмаларының конструктив элементларын урнаштыру өчен билгеләнгән һәм юл сервисы объектлары урнашкан яисә урнашырга мөмкин булган җир кишәрлекләре (җирләр категориясенә карамастан);

1.3.3. беренче, икенче яки өченче категорияле автомобиль юлының юл буе полосалары - автомобиль юлының бүленгән полосасына ике яктан да якин урнашкан һәм чикләрендә юл хәрәкәте иминлеге таләпләрен, шулай ук автомобиль юлын реконструкцияләүнең, капитал ремонтлауның, ремонтлауның, карап тотуның нормаль шартларын, аның сакланышын исәпкә алып, җир кишәрлекләреннән (җир кишәрлекләренең өлешләреннән) файдалануның махсус режимы билгеләнә торган территорияләр автомобиль юлын үстерү перспективалары;

1.3.4. юл сервисы объектлары - юл хәрәкәтендә катнашучыларга хезмәт күрсәтү өчен билгеләнгән биналар, төзелешләр, корылмалар, башка объектлар (автозаправка станцияләре, автостанцияләр, автовокзаллар, кунакханәләр, кемпинглар, мотельләр, жәмәгать туклануы пунктлары, техник хезмәт күрсәтү станцияләре, охшаш объектлар, шулай ук аларның эшләве өчен кирәкле ял итү һәм транспорт чараларын кую урыннары);

1.3.5. саклау юл корылмалары - саклау әһәмиятенә ия яшелләндерү

элементлары; коймалар; автомобиль юлларын кар көртлөрөннөн саклау өчен билгелэнгән жайланмалар; тавыштан һәм жылдән саклау жайланмалары; шуңа охшаш корылмалар керә;

1.3.6. ясалма юл корылмалары - автомобиль юллары башка автомобиль юллары, су агымнары, чокырлар белән кисешкән урыннарда, мондый хәрәкәт өчен киртә булган урыннарда (кышкы урыннар, күперләр, боз буенча кичүләр, юлүткәргечләр, торба үткәргечләр, тоннельләр, эстакадалар, шуңа охшаш корылмалар) транспорт чаралары, жәяүлеләр хәрәкәте һәм хайваннарны куу өчен каралган корылмалар;

1.3.7. житештерү объектлары - автомобиль юлларын капитал ремонтлаганда, ремонтлаганда, карап тотканда файдаланыла торган корылмалар;

1.3.8. автомобиль юлларын төзекләндерү элементлары - юл билгеләре, юл киртәләре, светофорлар һәм юл хәрәкәтен жайга салу өчен башка жайланмалар, ял итү урыннары, тукталыш пунктлары, автомобиль юлларын яктырту өчен билгелэнгән объектлар, жәяүлеләр юллары, транспорт чараларының үлчәү һәм габарит контроле пунктлары, түләү алу пунктлары, транспорт чараларын куу урыннары (парковкалары), корылмалар керә торган корылмалар автомобиль юлларын һәм ясалма юл корылмаларын саклау өчен, юл хәрәкәтен, шул исәптән аның иминлеген тәэмин итү өчен билгелэнгән тротуарларны, башка корылмаларны саклау өчен, юл сервисы объектларыннан тыш;

1.3.9. юл эшчәнлеге - автомобиль юлларын проектлау, төзү, реконструкцияләү, капитал ремонтлау, ремонтлау һәм карап тоту эшчәнлеге;

1.3.10. автомобиль юллары хужалары - Россия Федерациясе законнары нигезендә автомобиль юлларына әйбер хокукында ия булган дәүләт хакимиятенә башкарма органнары, жирле администрация (муниципаль берәмлекнең башкарма-боеру органы), физик яисә юридик затлар;

1.3.11. автомобиль юлларыннан файдаланучылар-автомобиль юлларыннан юл хәрәкәтендә катнашучылар сыйфатында файдаланучы физик һәм юридик затлар;

1.3.12. автомобиль юлын реконструкцияләү - автомобиль юлының, аның участкаларының параметрларын үзгәртү гамәлгә ашырыла торган, автомобиль юлының классын һәм (яисә) категориясен үзгәртүгә китерә торган йә автомобиль юлына бүлеп бирелгән полоса чиген үзгәртүгә китерә торган эшләр комплексы;

1.3.13. автомобиль юлын капитал ремонтлау - автомобиль юлының конструктив элементларын, юл корылмаларын һәм (яисә) аларның өлешләрән алмаштыру һәм (яисә) торгызу эшләре комплексы, аларны башкару автомобиль юлы классының һәм категориясенең рөхсәт ителгән билгелэнгән күрсәткечләре һәм техник характеристикалары чикләрендә гамәлгә ашырыла һәм аларны башкарганда автомобиль юлының ышанычлылыгының һәм иминлегенең конструктив һәм башка характеристикаларына кагыла һәм автомобиль юлына бүлеп бирелгән полоса чикләре үзгәрми. юллар;

1.3.14. автомобиль юлын ремонтлау-автомобиль юлының транспорт-эксплуатация характеристикаларын торгызу буенча эшләр комплексы, аларны башкарганда автомобиль юлының ышанычлылыгының һәм иминлегенең конструктив һәм башка характеристикаларына кагылмый;

1.3.15. автомобиль юлын карап тоту-автомобиль юлының тиешле техник торышын саклау, аның техник торышын бәяләү, шулай ук юл хәрәкәте иминлеген оештыру һәм тәэмин итү буенча эшләр комплексы;

1.3.16. түләүле автомобиль юлы - әлеге Федераль закон нигезендә файдаланыла торган автомобиль юлы;

1.3.17. тышкы реклама - биналарның, корылмаларның, корылмаларның тышкы стеналарына, түбәләренә һәм башка конструктив элементларына, шулай ук

жәмәгать транспорты хәрәкәте тукталыш пунктларына монтажлана һәм урнаштырыла торган плакатлар, щитлар, стендлар, төзелеш челтәрләре, перетяжкалар, яктылык таблолары һәм башка техник чаралар (алга таба-реклама конструкцияләре) кулланып таратыла торган реклама;

1.3.18. тышкы реклама чаралары - рекламаны тотрыклы территориаль урнаштыруның техник чаралары.

1.4. Әлеге тәртипне эшлэгәндә түбәндәге норматив һәм техник документлар кулланылды:

1). "Россия Федерациясендә автомобиль юллары һәм юл эшчәнлеге турында һәм Россия Федерациясенең аерым закон актларына үзгәрешләр керту хакында" 08.11.2007 елгы 257-ФЗ номерлы Федераль закон;

2). СН 467-74 "Автомобиль юллары өчен жырләрне бүлеп бирү нормалары";

3). ГОСТ Р 52398-2005 "Автомобиль юлларын классификацияләү. Төп параметрлар һәм таләпләр";

4). ГОСТ Р 52044-2003 "Автомобиль юлларында һәм шәһәр һәм авыл жырлекләре территорияләрендә тышкы реклама. Гомуми техник таләпләр";

5). СНиП 2.05.02-85 "Автомобиль юллары";

6). "Реклама турында" 2006 елның 13 мартындагы 38-ФЗ номерлы Федераль закон;

7). "Конкуренцияне яклау турында" 26.07.2006 елгы 135-ФЗ номерлы Федераль закон.

2. Бүлеп бирелгән полосаларны билгеләү һәм алардан файдалану

2.1. Жирле әһәмияттәге юлның бүленгән полосасын урнаштыру өчен жыр кишәрлекләренең һәм аның эшләве өчен кирәкле юл корылмаларының күләмнәре территориаль планлаштыру документлары, Татарстан Республикасы, Россия Федерациясе законнары нигезендә эшләнгән проект документлары һәм муниципаль хокукый актлар, шулай ук автомобиль юллары өчен жырләрне бүлеп бирүнең билгеләнгән тәртиптә расланган нормалары составында билгеләнә (СН 467-74).

2.1.1. Жыр төзелешенең яңа объектларын төзегәндә һәм булганнарын тәртипкә китергәндә - жырле әһәмияттәге автомобиль юлының бүленгән полосасын урнаштыру өчен, аны төзегән (реконструкцияләгән) очракта йә гамәлдәге жырле әһәмияттәге автомобиль юлының бүленгән полосасы чикләрен билгеләү өчен кирәкле жыр кишәрлекләрен төзегәндә жыр төзелешен үткөрүне оештыру Саба муниципаль районы Шекше авыл жырлеге Башкарма комитеты тарафыннан тәэмин ителә;

2.1.2. Жырле әһәмияттәге автомобиль юлының бүленгән полосасын барлыкка китерүче төзелгән жыр кишәрлекләре билгеләнгән тәртиптә дәүләт кадастр исәбенә куелырга тиеш;

2.1.3. Бүлеп бирелгән полосаларның киңлеген "Автомобиль юллары өчен жырләрне бүлеп бирү нормалары" 467-74 СН һәм "Автомобиль юллары классификациясе" ГОСТ Р 52398-2005 нигезендә билгеләләр. Төп параметрлар һәм таләпләр", юлларның категориясенә, хәрәкәт полосаларының санына, өемнәрнең биеклегенә яисә чокырларның тирәнлегенә, өемнәр һәм чокырлар авышлыкларын салу проектында кабул ителгән ян резервларның булу-булмавына һәм башка шартларга бәйле рәвештә;

2.1.4. Саба муниципаль районының Шекше авыл жырлеге территориясендә III, IV һәм V категорияле, "Гадәти типтагы автомобиль юлы (тизйөрешле булмаган юл)" класслы автомобиль юллары урнаша, алар өчен бүленгән майданнарның

уртача күрсәткечләре билгеләнә (2 нче таблицаны карагыз). Бу класска "автомагистраль" һәм "тизйөрешле юл" классларына кертелмәгән түбәндәге характеристикалы автомобиль юллары керә (1 нче таблицаны карагыз):

- 1). бердәм йөрү өлеше булган яисә үзәк бүлгеч полосасы булган;
- 2). III категорияле юллар өчен 600 м дан да ешрак булмаган, IV категорияле юллар өчен 100 м дан да ешрак булмаган, V категорияле юллар өчен - бер-берсеннән 50 м дан да ешрак булмаган төрле һәм бер үк дәрәжәдәге кисешүләр һәм янәшә утырулар аша керү мөмкин.

1нче таблица

Жирле әһәмияттәге автомобиль юлларына характеристикалар

Автомобиль юлы классы	Автомобиль юлы категориясе	Хәрәкәт полосаларының гомуми саны	Хәрәкәт полосасының киңлеге, (м)	Үзәк аергыч полоса	Автомобиль юллары, велосипед һәм жәяүлеләр юллары белән кисешүләр	Тимер юллар белән кисешүләр	Юлгаташудан керү бер дәрәжәдә
Гадәти типтагы юл (тизйөрешле булмаган юл)	III	2	3,5	Кирәкми	Бер дәрәжәдә кисешүләр рөхсәт ителә	Бер дәрәжәдә кисешүләр рөхсәт ителә	Рөхсәт ителә
	IV	2	3,0				
	V	1	4,5 һәм аннан күбрәк				

2нче таблица

Автомобиль юллары өчен жирләрне бүлеп бирү майданнарының юлның 1 км озынлыгына караган уртача күрсәткечләре

Бүленгән полосаның гомуми майданы (га)					
Юл категориясе һәм хәрәкәт полосалары саны	Авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләрдә		Авыл хужалыгы өчен яраксыз жирләрдә		
	Даими бүлеп бирү	Вакытлыча бүлеп бирү	Даими бүлеп бирү	Вакытлыча бүлеп бирү	
III 2 полоса	2,6-2,8	1,3	3,6-3,8	2	
IV 2 полоса	2,4-2,5	1,3	3,5-3,6	2	
V 1 полоса	2,1-2,2	1,2	3,3-3,4	2	

2.1.5. Жирләрне бүлеп бирү майданнарының уртача күрсәткечләре транспорт чишелешләрен бер яисә төрле дәрәжәдә урнаштыру майданнарын, кардан саклау жайланмаларын, шулай ук башка юл корылмаларын исәпкә алмый. Бу корылмалар өчен бүлеп бирелә торган жир кишәрлекләрен өстәмә рәвештә исәпкә алырга кирәк.

2.1.6. Уртача күрсәткечләр төзелеш планлаштырыла торган автомобиль юлларын урнаштыру өчен таләп ителә торган жирләрнең майданын алдан (проект эшләрен башкарганчы) билгеләгәндә йә гамәлдәге автомобиль юллары өчен бүлеп бирелгән полосалар билгеләнгәндә, жирдән файдаланучылар һәм жирләрдән

файдалануга дәүләт күзәтчелеген гамәлгә ашыручы органнар белән килештереп файдалану өчен билгеләнгән, шулай ук автомобиль юлларын төзүгә яки реконструкцияләүгә техник (техник хезмәткәрләр) проектларга экспертиза ясаганда жириләрне бүлеп бирү полосасының гомуми мәйданын проект графикларында билгеләүнең дәрәслеген бәяләү өчен.

2.1.7. Автомобиль юлларының аерым кишәрлекләрен авыл хужалыгы яисә урман билгеләнешендәге жириләрдә урнаштырырга кирәк булганда, жир өслеген ян резервларыннан һәм кавальерлардан башка ясарга кирәк.

Ян резервларын урнаштыру, искәrmә буларак, алар өчен кишәрлекләр кыска вакытлы файдалануга бирелгән һәм жир эшләре тәмамлангач, авыл яисә урман хужалыгында файдалану өчен яраклы хәлгә китерелгән очракта гына рәхсәт ителергә мөмкин.

Автомобиль юлларын күрсәтелгән жириләрдә урнаштырганда жириләрне бүлеп бирү полосаларының киңлеген киметүне тәмин итә торган проект чишелешләре вариантлары (эстакадалар, терәк диварлар, су агызу лотоклары һ.б.) эшләнәргә тиеш.

2.2. Жирле өһәмияттәге юлның бүленгән полосасы чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләре гражданның һәм юридик затларга юл сервисы объектларын урнаштыру һәм тышкы реклама өчен арендага бирелергә мөмкин.

Жирле өһәмияттәге автомобиль юлының бүленгән полосасын барлыкка китерүче жир кишәрлекләренә хокукларны сатып алу һәм туктату, күрсәтелгән жир кишәрлекләрен тиешле жирләр категориясенә кертү Россия Федерациясенәң гражданның һәм жир законнарында, муниципаль хокукый актларда билгеләнгән төрлөдә гамәлгә ашырыла.

2.3. Автомобиль юлларының бүленгән полосалары чикләрендә автомобиль юлларын карап тотучы һәм ремонтлаучы юридик һәм физик затлар күз күремен начарайта торган һәм юл хәрәкәте иминлегенә куркыныч тудыра торган агач һәм куак үсемлекләрен кисәргә хокуклы. Бу төр эшләр Саба муниципаль районының Шекше авыл жиригә Башкарма комитеты белән мәжбүри килештерү шарты белән башкарыла.

2.4. Автомобиль юлларының бүленгән полосалары чикләрендә, "Россия Федерациясендә автомобиль юллары һәм юл эшчәнлегенә турында һәм Россия Федерациясенәң аерым закон актларына үзгәрешләр кертү хакында" 257-ФЗ номерлы Федераль законда каралган очрактан тыш, тыела:

2.4.1. автомобиль юлын төзүгә, реконструкцияләүгә, капитал ремонтлауга, ремонтлауга һәм карап тотуга, шулай ук юл сервисы объектларын урнаштыруга бәйлә булмаган эшләрне башкару;

2.4.2. автомобиль юлына хезмәт күрсәтү, аны төзү, реконструкцияләү, капитал ремонтлау, ремонтлау һәм карап тоту өчен билгеләнмәгән һәм юл сервисы объектларына карамаган биналарны, корылмаларны, корылмаларны һәм башка объектларны урнаштыру;

2.4.3. жир кишәрлекләрен сөрү, печән чабу, урман үсентеләрен һәм күпьяллык башка үсентеләренә кисү һәм зарарлау, чирәмне алу һәм туфрак казу, автомобиль юлының бүленгән полосасын карап тоту яисә автомобиль юлын, аның кишәрлекләрен ремонтлау эшләрәннән тыш;

2.4.4. терлекләренә көтү, шулай ук аларны автомобиль юллары хужалары белән килештерелгән махсус билгеләнгән урыннардан тыш автомобиль юллары аша куу;

2.4.5. техник регламентлар таләпләренә, юл хәрәкәте иминлегенә турындагы норматив хокукый актларга һәм әлегә Тәртипкә туры килми торган реклама конструкцияләре урнаштыру;

2.4.6. юл хәрәкәте иминлеген тәмин итүгә яисә юл эшчәнлеген гамәлгә

ашыруга катнашы булмаган мәғлүмат щитлары һәм күрсәткечләр урнаштыру.

2.5. Автомобиль юлының бүленгән полосасы чикләрендә инженерлык коммуникацияләрен салу яки үзгәртеп кору мондый инженерлык коммуникацияләре хужалары тарафыннан яисә алар исәбеннән мондый инженерлык коммуникацияләре хужаларының автомобиль юлы хужасы белән төзелә торган шартнамәсә һәм РФ Шөһәр төзелеше кодексы һәм 257-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә төзелешкә рөхсәт (әгәр мондый юлларны салу яки үзгәртеп кору өчен инженерлык коммуникацияләре төзелешкә рөхсәт бирү таләп ителә).

2.6. Автомобиль юлының бүленгән полосасы һәм (яисә) юл буе полосалары чикләрендә инженерлык коммуникацияләрен салу яисә үзгәртеп кору автомобиль юлын, аның участкаларын реконструкцияләүгә яисә капитал ремонтлауға китерсә, мондый реконструкция, капитал ремонт инженерлык коммуникацияләре хужалары тарафыннан яисә алар исәбеннән башкарыла.

3. Юл буе полосаларын билгеләү һәм алардан файдалану

3.1. Автомобиль юлларының юл буе полосалары (алга таба юл буе полосалары), юл хәрәкәте иминлеге таләпләрен, шулай ук жирле әһәмияттәге юлларны реконструкцияләү, ремонтлау, карап тоту һәм юл инфраструктурасы объектларын урнаштыру мөмкинлекләрен исәпкә алып, халыкның иминлеген тәэмин итү һәм жирле әһәмияттәге юллардан файдалану өчен кирәкле шартлар тудыру өчен билгеләнә.

3.2. Юл буе полосаларының киңлеге жирле әһәмияттәге юлларны бүлөп бирү полосасы чикләреннән һәм автомобиль юлларының техник категорияләренә карап исәпләнә башлы, аларны үстерү перспективаларын исәпкә алып билгеләнә:

3.2.1. III һәм IV категорияле автомобиль юлларының калган өлешләрендә-юлның һәр ягынан 50 метр киңлектәге полосада;

3.2.2. V категорияле жирле әһәмияттәге автомобиль юллары өчен юл буендагы һәр полосаның киңлеге 25 метр итеп билгеләнә.

3.3. Жирле әһәмияттәге автомобиль юлына бүлөп бирелгән полоса чикләренә якин жир кишәрлекләре (жир кишәрлекләре өлешләре) чикләрендә юл буе полосаларын, аларның чикләрен билгеләү турындагы карар Саба муниципаль районы Шекше авыл жирлегә башкарма комитеты тарафыннан кабул ителә.

3.3.1. Торак пункт чикләрендә жирле әһәмияттәге гамәлдәге автомобиль юллары өчен юл буе полосасы күләме гамәлдәге төзелеш чигенә кадәр, әмма 50 метрдан артмаска тиеш, ә төзелә торган юллар өчен - 3.2 пункты нигезендә билгеләнә әлеге Тәртиптә.

3.4. Юл буе полосалары чикләрендә урнашкан жирләр өчен алардан файдалануның махсус режимы билгеләнә, ул капитал биналар, корылмалар, Корылмалар (юл сервисы объектларыннан тыш) төзүне тыюны, шулай ук гомуми файдаланудагы юлларны һәм аларда урнашкан биналарны, корылмаларны эксплуатацияләү шартларын начарайта торган реклама һәм башка хужалык эшчәнлеген гамәлгә ашыруны чикләүне үз эченә ала (аларның үсеш перспективаларын исәпкә алып) һәм халыкның һәм юл хәрәкәтендә катнашучыларның иминлегенә куркыныч тудыручы.

3.4.1. Юл буе полосалары чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләренең милекчеләренә, хужаларына, алардан файдаланучыларга һәм аларны арендага алуучыларга Саба муниципаль районы Шекше авыл жирлегә Башкарма комитетыннан әлеге жирләрдән файдалануның махсус режимы турында хәбәр ителергә тиеш.

3.5. Юл буе полосалары чикләрендә тыела:

3.5.1. жиңел кабынучан һәм янучан материалларны жыю;

3.5.2. массакуләм ял итү урыннарын күперләрдән 200 метрдан якынак урнаштыру;

3.5.3. агач күперләрдән 100 метрдан да кимрәк ераклыкта ут кабызу;

3.5.4. техник регламентлар, транспорт хәрәкәте иминлеге буенча норматив актлар һәм әлеге тәртип таләпләренә туры килми торган реклама конструкцияләре, шулай ук юл хәрәкәте иминлегенә катнашы булмаган мөгълүмати щитлар һәм плакатлар урнаштыру.

4. Юл сервисы һәм реклама объектларын бүленгән полосалар һәм юл буе полосалары чикләрендә урнаштыру

4.1. Юл сервисы һәм реклама объектларын урнаштыру өчен жирле әһәмияттәге автомобиль юлларының бүленгән полосалары, юл буе полосалары чикләрендә яисә шушы полосалардан читтә, шулай ук бүленгән полосалардан һәм юл буе полосаларынан читтә, әмма күрсәтелгән объектлардан файдалану өчен аларга махсус керү мөмкинлеген (подъездларны, съездларны, кушылган урыннарны, автомобильләр кую майданчыкларын) таләп итә торган башка объектларны урнаштыру өчен жир кишәрлекләре бирү турында карарлар кабул ителә Саба муниципаль районының Шекше авыл жирлегә Башкарма комитеты тарафыннан гамәлдәге кануннар нигезендә.

4.2. Юл сервисы яисә реклама объектны бүленгән полоса яисә юл буе полосасы чикләрендә урнаштыруны килештерү өчен, әлеге максатлар өчен жир кишәрлеген файдалануга алырга яисә объектны аңа элек бирелгән жир кишәрлегендә урнаштырырга ниятләүче зат Саба муниципаль районы Шекше авыл жирлегә Башкарма комитетына РФ Жир Кодексы һәм муниципаль хокукый актлар белән.

4.3. Юл сервисы объектларының бүленгән полосалары яисә юл буе полосалары чикләрендә урнаштыру түбәндәге шартларны үтәгәндә рөхсәт ителә:

4.3.1. әлеге объектлар жирле әһәмияттәге автомобиль юлында күз күремен һәм юл хәрәкәте иминлегенә башка шартларын начарайтмаска, юлны һәм андагы корылмаларны эксплуатацияләүгә комачауларга, шулай ук халыкның иминлегенә куркыныч тудырырга тиеш түгел;

4.3.2. юл сервисы объектларын урнаштыру урынын сайлау юл эшләрен башкару мөмкинлеген, жирле әһәмияттәге юлны перспективалы төзекләндерүне һәм реконструкцияләүне исәпкә алып гамәлгә ашырылырга тиеш;

4.3.3. юл сервисы объектларын бүленгән полосалар һәм юл буе полосалары чикләрендә урнаштыру, проектлау һәм тәзү проектлау һәм тәзелеш нормалары нигезендә, юл хәрәкәте иминлеге, экологик һәм санитария иминлеге стандартлары һәм техник нормалары таләпләрен исәпкә алып, муниципаль районның генераль планы, әлеге объектларны һәм муниципаль объектларны урнаштыру схемалары нигезендә башкарылырга тиеш;

4.3.4. юл сервисы объектлары автомобильләргә кую һәм туктату өчен майданчыклар, шулай ук аларга автомобиль юлыннан керү мөмкинлеген тәэмин итә торган керү, чыгу һәм тоташу урыннары белән жиһазландырылырга тиеш. Шулай ук вакытта автомобиль юлына кушылу, керү һәм аннан чыгу юлларын минимумга кадәр киметергә омтылырга кирәк, кагыйдә буларак, бу объектларны әлеге максатлар өчен билгеләнгән жир чикләрендә комплекслы урнаштырырга кирәк.

Автомобиль юлына тоташканда керү һәм чыгу юллары юл хәрәкәте иминлеген тәэмин итәрлек итеп төзекләндерелергә тиеш;

4.3.5. юл сервисы объектларын тәзү һәм карап тоту аларның хужалары акчалары исәбеннән гамәлгә ашырыла;

4.3.6. юл сервисы объектларына илтүче подъездларны, съездларны, кушылган урыннарны, автомобильләр һәм башка объектлар кую урыннарын төзү, төзекләндерү, ремонтлау һәм карап тоту чыгымнарын, шулай ук жирле өһемияттәге автомобиль юлларының бүленгән полосалары яисә юл буе полосалары чикләрендәге реклама конструкцияләрен урнаштыру чыгымнарын күрсәтелгән объектларның милекчеләре тотат;

4.3.7. әгәр подъезд, съезд, янәшә тору берничә объектка алып барылса, күрсәтелгән объектларның милекчеләре аларны төзү, төзекләндерү, ремонтлау һәм тоту буенча бердәм җаваплылык тоталар.

4.4. Гомуми файдаланудагы юлларның бүленгән полосаларында һәм юл буе полосаларында тышкы реклама урнаштыру Саба муниципаль районы Башкарма комитеты тарафыннан бирелә торган реклама конструкциясен урнаштыруга рөхсәт булганда реклама конструкциясе кушыла торган жир кишәрлеге, бина яисә башка күчәмсез мөлкәт милекчесенең йә мондый мөлкәт милекчесе тарафыннан вәкаләт бирелгән затның (зат, хужалык алып бару хокукына, оператив идарә итү хокукына яисә мондый күчәмсез мөлкәتكә башка әйбер хокукына ия булган), шулай ук арендатор белән килешү буенча.

4.5. Тышкы реклама чаралары:

4.5.1. Күз күремен чикләргә, йөртүченең юл хәлен кабул итүенә яисә транспорт чарасын эксплуатацияләүгә комачауларга, хәрәкәттә катнашучыларның яктылык белән, шул исәптән кире кайтарылган яктылык белән, күзләрен камаштырырга, инженерлык корылмаларының габаритын киметергә, (тышкы кыяфәте, сурәте яки тавыш эффекты буенча) юл хәрәкәтен оештыруның техник чаралары һәм махсус сигналлар белән охшашлыкка ия булырга, шулай ук транспорт чарасы, җәяүле яки нинди дә булса объект юлы;

4.5.2. Урнаштырылырга тиеш түгел:

- бер терәктә, сукмакта һәм юл билгеләре һәм светофорлар белән бер кисемтә;

- юлларның һәм урамнарның авария куркынычы янаган участокларында, тимер юл кичүләрендә, транспорт чишелешләре чикләрендә төрле дәрәжәләрдә, күпер корылмаларында, туннельләрдә һәм юлүткәргечләр астында, шулай ук алардан торак пунктлардан читтә 350 м дан кимрәк һәм торак пунктларда 50 м дан кимрәк ераклыкта, туннельләргә керү һәм туннельләрдән чыгу урыннары өстендә һәм алардан 10 м якына;

- автомобиль юлларында һәм урамнарда 2 метрдан артык биелектәге жир өеме өелгән участокларда;

- планда кәкре радиусы 1200 м дан кимрәк булган торак пунктлардан тыш автомобиль юллары участкаларында, планда кәкре радиусы 600 м дан кимрәк булган торак пунктларда юллар һәм урамнар участкаларында;

- юл кырыенда һәм юл кырыенда, шулай ук аергыч полосаларда;

- юл киртәләрендә һәм юнәлеш бирүче җайланмаларда;

- терәк диварларда, агачларда, кыяларда һәм башка табигать объектларында;

- күрү ераклыгы торак пунктлардан читтә 350 м дан кимрәк булган автомобиль юллары участкаларында һәм торак пунктларда 150 м дан кимрәк булган автомобиль юллары участкаларында;

- маршрут транспорт чаралары тукталышларынан 25 м якына;

- җәяүлеләр өчен жир өсте кичүләре чикләре чикләрендә һәм автомобиль юллары яисә урамнар кисешкән урыннарда бер дәрәжәдә, шулай ук алардан торак пунктлардан читтә 150 м дан кимрәк ераклыкта, торак пунктларда 50 м;

- автомобиль юлыннан яисә урамнан читтәрәк, торак пунктлардан читтә автомобиль юлының жир өслегеннән (бордюр ташыннан) 10 м дан кимрәк

ераклыкта һәм торак пунктларда 5 м дан кимрәк ераклыкта;

- автомобиль юлыннан яисә урамнан читтәрәк, тышкы реклама чарасының биеклегеннән кимрәк ераклыкта, әгәр өске ноктасы машина йөрү өлешеннән 10 метрдан артыграк яисә 5 метрдан кимрәк биеклектә булса;

4.5.3. Автомобиль юлларында реклама щитының яки аны беркетүче конструкцияләрнең аскы кырыен реклама урнаштыру чарасы урнашкан участок өслегеннән кимендә 2,0 м биеклектә урнаштыралар.

4.6. Панда фундаменттан булган жир асты коммуникацияләре чигенә кадәр ара 1 метрдан да ким булмаска тиеш.

4.7. Тышкы реклама чараларын яктырту челтөренең электр тапшыру линияләреннән алу кимендә 1,0 м булырга тиеш.

4.8. Түбән край торак пунктынан читтәге автомобиль юлларында реклама щитын яисә аны беркетүче конструкцияләрне реклама урнаштыру чарасы урнашкан участок өслегеннән кимендә 2,0 м биеклектә, ә Арча шәһәре территориясендә кимендә 4,5 м биеклектә урнаштыралар.

4.9. Тышкы реклама чараларын аергыч полосада урнаштырганда конструкция (реклама щиты) яисә терәкнең машина йөрү өлеше кырыена кадәр ара 2,5 метрдан да ким булмаска тиеш. Әгәр конструкция (реклама щиты) яисә терәк кырыеннан машина йөрү өлеше кырыена кадәр ара 4,0 м дан артмаса, ГОСТ 23457 буенча беренче төркем юл киртәләре урнаштырылырга тиеш.

4.10. Тышкы реклама чараларыннан юл билгеләренә һәм светофорларга кадәр ара 3 нче таблицада күрсәтелгәннән ким булмаска тиеш.

3нче таблица

Юлда (урамда) рөхсәт ителгән хәрәкәт тизлеге, км/сәг	Реклама белдерү майданы, кв. м			
	18 югары	15 тән 18 гә кадәр	6 дан 15кә кадәр	бдан ким
60 тан артык	150	100	60	40
60 һәм аннан кимрәк	100	60	40	25

Тышкы реклама чараларын юл билгеләреннән һәм светофорлардан соң урнаштырганда (хәрәкәт барышында) 1 нче таблицада күрсәтелгән ераклыklarның күрсәткечләрен 50% ка кадәр киметү рөхсәт ителә.

4.11. Реклама игълан итү майданына карап, юлның бер ягында аерым урнаштырылган тышкы реклама чаралары арасындагы ара 3а таблицасында китерелгәннән ким булмаска тиеш.

3а таблица

Тышкы реклама урнаштыру урыны	Реклама белдерү майданы, кв. м		
	18 югары	6 дан 18гә кадәр	бдан ким
Торак пункт чикләрендә	150	100	30
Торак пункттан читтә	200	100	40

4.12. Төзелеш материаллары, буяулар, юл билгеләре һ.б. кулланып, автомобиль юллары һәм урамнар өслегенә реклама салу яки кертү юлы белән урнаштыру рөхсәт ителми.

4.13. Тышкы реклама чаралары хәрәкәтне оештыру проектын һәм юл хәрәкәтен оештыруның техник чараларының урнашуын исәпкә алып урнаштырыла.

4.14. Тышкы реклама чараларын монтажлау һәм аларга хезмәт күрсәтү эшләрен башкарганда юл эшләрен башкару урыннарында юл хәрәкәте иминлеген тәэмин итү таләпләре үтәлергә тиеш;

4.15. Тышкы рекламаның стационар чараларын урнаштыру фундаментлары грунт дәрәжәсеннән 15-20 см түбәнрәк тирәнәйтәргә һәм аннан соң газонны торгызырга тиеш. Терәкләрнең фундаментлары жир өсте тигезлегеннән 5 см дан артыграк калкып тормаска тиеш. борт ташы яки юл киртәләре булганда, әгәр бу жәяүлеләр хәрәкәтенә һәм урамнарны жыештыруга комачауламаса, терәкләрнең 5 см дан артыграк калкып торган фундаментларын тротуарда урнаштырырга рәхсәт ителә.

4.16. Реклама таратучы тышкы реклама урнаштыру чарасын урнаштырганнан (демонтажлаганнан) соң территорияне төзекләндерүне торгызырга тиеш. Тышкы реклама урнаштыру чараларын демонтажлауны аларның фундаменты белән бергә башкарырга кирәк.

5. Жаваплылык

5.1. Юл сервисы һәм реклама объектлары, бүлеп бирелгән полосалар яисә юл бие полосалары чикләрендә гамәлдәге законнар, әлеге Тәртип, башка муниципаль хокукый актлар, төзелеш нормалары һәм кагыйдәләре һәм башка норматив документлар таләпләрен бозып төзелгән башка объектлар билгеләнгән тәртиптә ирекле төзелеш дип таныла.

Ирекле корылманы сүтүнең хокукый режимы һәм тәртибе граждандан законнары нигезендә билгеләнә.

5.2. Бүленгән полосалар һәм юл бие полосалары чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләре милекчеләренә, хужаларына, алардан файдаланучыларга һәм аларны арендага алуучыларга әлеге жирләрдән файдалануның махсус режимы билгеләнүе турында хәбәр ителәргә тиеш.

Жир кишәрлекләреннән файдалануның аерым режимын билгеләү әлеге жир кишәрлекләренең милекчеләреннән, хужаларыннан, кулланучыларыннан һәм арендаторларыннан тартып алу өчен нигез булып тормый.

5.3 Саба муниципаль районы Шекше авыл жирлегә Башкарма комитетының вазыйфаи затлары бурычлы:

5.3.1. үз компетенциясе чикләрендә бүленгән полосалар һәм юл бие полосалары чикләрендәге жирләрдән, шул исәптән Гадәттән тыш хәлләрне кисәтү яисә алардан килгән зыяннарны бетерү өчен файдалануны тикшереп торуну гамәлгә ашырырга;

5.3.2. бүленгән полосалар һәм юл бие полосалары чикләрендә жир кишәрлекләре бүлеп бирү турындагы яисә бу кишәрлекләрдә Россия Федерациясе законнарын бозып кабул ителгән объектларны урнаштыру турындагы карарларны юкка чыгару турында тәкъдимнәр кертәргә;

5.3.3. юл бие полосалары чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләренең милекчеләренә, хужаларына, файдаланучыларына һәм арендаторларына әлеге жирләрдән файдалануның махсус режимына бәйлә хокук бозуларны билгеләнгән вакытларда бетерү турында күрсәтмәләр бирергә.

5.4. Бүленгән полосалардан яисә юл бие полосаларыннан файдалану тәртибен бозу административ хокук бозулар турында Россия Федерациясе Кодексы нигезендә жаваплылыкка тарта.